

## Om vort Valuta-Forraad.

Af Etatsraad M. Levy.

---

I ethvert Land, i hvilket Agerbrugets Frembringelser udgjøre Hovedexporten, vil Høstens Udfald i en meget væsenlig Grad være bestemmende for Størrelsen af Landets Forraad af ædelt Metal og Valutaer betalbare i Udlandet. Særligt klart viser dette Forhold sig, naar der umiddelbart efter en god Høst indtræder en slet, og omvendt, naar en slet Høst afløses af en gunstig. Rigtigheden heraf vil kunne skjønnes, naar man sammenholder vor nærværende Beholdning af Guld og Valutaer paa Udlandet med Forraadet i de nærmest foregaaende Aar.

Som bekjendt var Høsten her i Landet i 1880 meget gunstig, hvorimod den i 1881 havde et modsat Resultat, og da Virkningerne af Høsten væsenligst først spores i det paafølgende Aar, har altsaa Høsten i 1880 maattet bevirke en Forøgelse af vore Valutabeholdninger i 1881, hvorimod den ugunstige Høst i 1881 maatte bevirke en Formindskelse af disse i 1882. For at vise, i hvilken Udstrækning disse Forhold have virket, meddeles nedenfor en Sammenstilling af vor Metal- og Valutabeholdning, opgjort ultimo Maj for de tre sidste Aar 1880—82, hvorved jeg ikkun har taget Hensyn til

de kjøbenhavnske Banker, der drive Forretninger med Vexler paa Udlandet, og holde Forraad heraf, hvori der tillige er medregnet Beholdningerne ved deres Filialer i Provinserne, hvorimod jeg har troet at kunne se bort fra de egenlige Provinsbankers Valutabeholdninger, da disse pleje at være aldeles ubetydelige. Paa den anden Side har jeg medregnet Finansernes Beholdninger i Udlandet, da disse ligesaavel som Bankernes i Nødstilfælde kunne blive anvendelige til Likvidation med Udlandet, naar Forholdene gjøre det nødvendigt, saaledes som Tilfældet har været ved enkelte tidligere Lejligheder.

I den nedenstaaende Opgjørelse er selvfølgelig de enkelte Instituters Gjæld i Udlandet fradraget Beløbet af deres Tilgodehavende, og Resultatet stiller sig derefter saaledes:

|                           |                     | 31. Maj 1880. | 31. Maj 1881. | 31. Maj 1882. |
|---------------------------|---------------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Nationalbanken,</b>    | Metal.....          | 45,207,298    | 50,815,156    | 41,850,371    |
| —                         | Valuta paa Udlandet | 15,692,454    | 16,141,187    | 14,801,821    |
|                           |                     | 60,899,752    | 66,956,343    | 56,652,192    |
| <b>Privatbanken,</b>      | do. do.             | 6,108,853     | 12,250,552    | 5,966,240     |
| <b>Landmandsbanken,</b>   | do. do.             | 7,463,209     | 9,949,066     | 8,459,223     |
| <b>Handelsbanken,</b>     | do. do.             | 1,819,560     | 3,974,797     | 2,371,980     |
|                           |                     | 76,291,374    | 93,130,758    | 73,449,635    |
| <b>Finansministeriet,</b> | do. do.             | 4,468,000     | 4,771,000     | 4,077,000     |
| Kr.                       |                     | 80,759,374    | 97,901,758    | 77,526,635    |

Medens herefter den gunstige Høst i 1880 bevirkede en Stigning af Landets Metal- og Valutabeholdning i 1881 af 17,2 Millioner Kr., bevirkede den ugunstige Høst i 1881 en Formindskelse, der indtil Udgangen af

Maj Maaned d. A. har naaet et Omfang af 20,4 Millioner Kr. Altsaa var Tilbagegangen ved den ugunstige Høst større, end Fremgangen ved den forudgaaende gode. I Virkeligheden var Forholdet endog endnu ugunstigere end foranført.

Ved Indfrielsen i forrige Aar af de forskjellige svenske Statslaan lydende paa 5 og  $4\frac{1}{2}$  ‰, hvoraf meget betydelige Summer vare anbragte her i Landet, bleve nemlig meget store Beløb i Valutaer disponible, og tjente til Likvidation med Udlandet. Samtidigt blev der ogsaa indkjøbt hertil betydeligt af fremmede Papirer, hvilket fremgaar af Størrelsen af den Sum, der i Finans-aaret 1881—82 er betalt i Stempelafgift for saadanne. Denne udgjorde nemlig Kr. 63,415, følgelig maa der være indført fremmede Papirer til Beløb af  $9\frac{1}{2}$  Million Kr. Stor som denne Sum er, er den dog utvivlsomt langt mindre, end hvad der her i Landet indkom ved Indløsningen af fornævnte svenske Papirer. Hvad der saaledes er indkommet mere ved Indløsningen eller Salget af fremmede Papirer, end hvad der paany er anlagt i saadanne, har i det Store og Hele tjent til at formindske det Forbrug af Valutaer, der er foranlediget ved det ugunstige Udfald af Høsten 1881.

Samtidigt med, at Beholdningerne af Metal og fremmede Valutaer er en Maalestok for Bedømmelsen af Landets Høst, tjene de tillige som Regulator ved Fastsættelsen af Diskontoens Størrelse.

Ganske i Almindelighed afhænger Diskontoen af Pengebegjærets Omfang i Forhold til hele Mængden af Landets bevægelige Kapital under dens forskjellige Former, men ved dennes Fastsættelse til enhver Tid, danner Størrelsen af den disponible Beholdning af Metal

og Valutaer, dog altid den væsenligste og umiddelbare Faktor, idet disse ere de Værdier, der ere lettest tilgængelige, og hvorover der kan disponeres uden vidtloftige Forberedelser. Dette stemmer ganske med Erfaringen, og slaar ogsaa til ved at sammenholde de anførte Beholdninger af Metal og Valutaer ved Udgangen af Maj Maaned i 1880—82 med den af Nationalbanken samtidigt noterede Diskonto for indenlandske Vexler; denne var nemlig

|                 |    |   |    |      |
|-----------------|----|---|----|------|
| ultimo Maj 1880 | 3½ | à | 4  | pCt. |
| — — 1881        | 3  | à | 3½ | -    |
| — — 1882        | 4  | à | 4½ | -    |

Altsaa jo mindre Forraad af Metal og Valutaer desto højere Diskonto.

Til Vejledning ved Bedømmelsen af de omhandlede Beholdningers Størrelse i Forhold til Landets Omfang og Kræfter kan anføres, at efter en Offenliggjørelse af samtlige svenske Banker var Sverigs Beholdning af Metal og Valutaer den 28. Februar 1882 — den sidste Offenliggjørelse der er kommen mig i Hænde — følgende:

|                                          |                       |
|------------------------------------------|-----------------------|
| Metalbeholdning.....                     | Kr. 25,767,711.       |
| Valutabeholdningen.....                  | - 31,574,507.         |
|                                          | <hr/> Kr. 57,342,218. |
| herfra Bankernes Gjæld til Udlandet..... | - 14,338,110.         |
| til Rest                                 | <hr/> Kr. 43,004,108. |

Det vil af denne Sammenstilling ses, at Danmark med Hensyn til Afgjørelsen af Mellemværender med Udlandet og til Landets Forsyning med Omsætningsmidler, er gunstigere stillet end Sverig, hvad der ogsaa finder et Udtryk i den hos os i Reglen gjældende lavere Rente.